

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೀಜ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ

(ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಿನಿರತ್ನ ಕಂಪನಿ)

ಯುಎಎಸ್ ಕ್ಯಾಂಪಸ್, ಹೆಬ್ಬಾಳ, ಬೆಂಗಳೂರು-560024

ಬೆಳೆ: ಹಿಂಗಾರಿ ಗೋಧಿಯ ಸುಧಾರಿತ ಬೇಸಾಯ ಕ್ರಮಗಳು

1. ತಳಿಗಳು:

ತಳಿ	ಬಿತ್ತನೆ ಸಮಯ	ಅವಧಿ	ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು
ಡೆಡ್‌ಬ್ಲ್ಯೂಆರ್-162	ಅಕ್ಟೋಬರ್-ನವೆಂಬರ್	115-120 ದಿನಗಳು	ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾನ್ಯ ಇಳುವರಿ, ಎಲೆ, ಕಾಂಡ ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ರೆಪ್ ರಸ್ಸೆ/ತುಕ್ಕು ರೋಗಗಳಿಗೆ ನಿರೋಧಕ ಮತ್ತು ಶಾಖ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ದಪ್ಪ ಅಂಬರ್ ಬಣ್ಣದ ಕಾಳುಗಳು, ಚಪಾತಿ ಮತ್ತು ಬೇಕರಿ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆ.

2. ಬಿತ್ತನೆ ವಿಧಾನ: 23 ಸೆಂ.ಮೀ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂರಿಗೆಯಿಂದ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು.

3. ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು: ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು.

- ಸಾರಜನಕ: 20 ಕೆ.ಜಿ ಮತ್ತು 40 ಕೆ.ಜಿ (ಮಳೆ ಆಶ್ರಿತ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ)
- ರಂಜಕ: 10 ಕೆ.ಜಿ ಮತ್ತು 30 ಕೆ.ಜಿ (ಮಳೆ ಆಶ್ರಿತ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ)
- ಪೊಟಾಸಿಯಮ್: 20 ಕೆ.ಜಿ (ನೀರಾವರಿ)
- ಸತುವಿನ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲ್ಫೇಟ್: 8 ಕೆ.ಜಿ (ನೀರಾವರಿ)

4. ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ:

- **ಗಿಡ್ಡಲು:** ಇವು ಬೇರು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾಂಡದ ಭಾಗವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಗಿಡ ಒಣಗುತ್ತದೆ. ಗಿಡ್ಡಲಿನ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದು, ಬೆಳೆಗೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವುದು, ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಕ್ಲೋರ್‌ಪೈರಿಫಾಸ್ 20 ಇ.ಸಿ. ಬಳಸಿ ಇದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.
- **ಕಾಂಡ ಕೊರೆಯುವ ಹುಳು:** ಮರಿಹುಳು ಕಾಂಡವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಸುಳಿ ಒಣಗುತ್ತದೆ. 1.7 ಮಿ.ಲೀ ಡೈಮಿಥೋಯೇಟ್ 30 ಇಸಿ ಬಳಸಿ ಇದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.
- **ತುಕ್ಕು ರೋಗ:** ಎಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಡದ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಅಥವಾ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಯಲು ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಮತ್ತು 1 ಮಿ.ಲೀ ಪ್ರೊಪಿಂಕೊನಜೋಲ್ 25 ಇ.ಸಿ. ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ.
- **ಎಲೆ ಮಚ್ಚೆ ರೋಗ:** ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಿಳಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಎಲೆಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ. 2 ಗ್ರಾಂ ಮ್ಯಾಂಕೊಜೆಬ್ 75 ಡಬ್ಲ್ಯು.ಪಿ. ಬಳಸಿ ಇದನ್ನು ಹತೋಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.
- **ಬುಡ ಕೊಳೆ ರೋಗ:** ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಸಸಿಗಳು ಹಳದಿಯಾಗಿ ಒಣಗುತ್ತವೆ. ಬೀಜೋಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಜೈವಿಕ ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕವನ್ನು ಬಳಸಿ ರೋಗವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.
- **ಕಾಡಿಗೆ ರೋಗ:** ತೆನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳುಗಳ ಬದಲಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಪುಡಿ (ಕಾಡಿಗೆ) ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಕಾರ್ಬನ್‌ಡೈಜಿಮ್ 50 ಡಬ್ಲ್ಯು.ಪಿ. ನಿಂದ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

5. ನೀರಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ:

- ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 8-10 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 15 ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸಬೇಕು. ಕವಲೊಡೆಯುವ, ಹೂಬಿಡುವ ಮತ್ತು ಕಾಳು ಕಟ್ಟುವ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

6. ಇಳುವರಿ:

- 05-06 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್/ಎಕರೆ (ಮಳೆ ಆಶ್ರಿತ)
- 16-18 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್/ಎಕರೆ (ನೀರಾವರಿ)

ಮೂಲ: ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ, ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ:

- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೀಜ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ, ಬೆಂಗಳೂರು
- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೀಜ ನಿಗಮ, ರಾಯಚೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಧಾರವಾಡ, ಹಾವೇರಿ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಮೈಸೂರು, ಹಾಸನ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ.

National Seeds Corporation Limited
(A Government of India Undertaking Miniratna Company)
UAS Campus, Hebbal, Bengaluru-560024

Crop : Rabi Wheat

1. Varieties:

Variety	Sowing Time	Duration	Characteristics
DWR-162	October-November	115-120 Days	High grain yield, resistant to leaf, stem & stripe rust diseases, heat tolerant. Bold amber coloured grains good for chapatti & bakery preparation.

2. Sowing Method: sow seeds with a seed drill in 23 cm row spacing.

3. Fertilizers: The amount of fertilizers should be applied based on the results of soil testing.

- Nitrogen: 20 Kg & 40 Kg (Rainfed & Irrigated).
- Phosphorus: 10 kg & 30 Kg (Rainfed & Irrigated).
- Potassium: 20 Kg (Irrigated).
- Zinc & Iron Sulphate: 8 Kg (Irrigated).

4. Pest and Disease Management:

Termites: These feed on the roots and the part of the stem at ground level, causing the plant to dry up. This can be controlled by destroying termite mounds, irrigating the crop, practicing inter-cultivation and using Chlorpyrifos 20 E.C.

Stem borer: The larva feeds on the stem, causing the central shoot to dry up. This can be controlled by using 1.7 ml of Dimethoate 30 EC.

Rust disease: Red or brown colored spots appear on the leaves and stem. To prevent this, it is advisable to use disease-resistant varieties and spray 1 ml of Propiconazole 25 E.C.

Leaf spot disease: Light black spots appear on the leaves, after which the leaves dry up. This can be controlled by using 2 grams of Mancozeb 75 W.P.

Root rot disease: Infected seedlings turn yellow and dry up. The disease can be controlled by seed treatment with Trichoderma bio-fungicide.

Smut disease: The grains in the earheads are replaced by a black powder (smut). To prevent this, seed treatment should be done with Carbendazim 50 W.P.

5. Water Management:

- Water should be applied once in 8-10 days for sandy loam soil and once in 15 days for black soil. It is essential to water during crown root initiation stage, flowering, and grain filling stages.

6. Yield:

- 5-6 Quintals/Acre (Rainfed).
- 16-18 Quintals/Acre (Irrigated).

Source: University of Agricultural Sciences , Dharwad.

For more information, contact:

- Regional Manager, National Seeds Corporation Limited, Bengaluru
- Area Manager, National Seeds Corporation Limited, Raichur, Bellary, Dharwad, Haveri, Davanagere, Mysore, Hassan Chikkaballapura

राष्ट्रीय बीज निगम लिमिटेड
(भारत सरकार का उपक्रम - मिनिस्ट्री ऑफ़ फ़ार्मिंग)
यूएस कैम्पस, हेबल, बेंगलुरु-560024

फ़सल: रबी गेहूं

1. किस्में:

किस्म	बुवाई का समय	अवधि	विशेषताएँ
डीडब्ल्यूआर-162	अक्टूबर-नवंबर	115-120 दिन	अनाज की उच्च उपज, पत्ती, तना और धारीदार रस्ट रोगों के प्रतिरोधी, गर्मी सहिष्णु। चपाती और बेकरी की तैयारी के लिए उपयुक्त बोल्ड एम्बर रंग के दाने।

2. बुवाई की विधि: सीड ड्रिल से 23 से. मी की कतार में बीज बोएं।

3. उर्वरक: उर्वरकों की मात्रा मिट्टी परीक्षण के परिणामों के आधार पर लागू की जानी चाहिए।

- नाइट्रोजन: 20 किग्रा और 40 किग्रा (वर्षा सिंचित और सिंचित)।
- फास्फोरस: 10 किग्रा और 30 किग्रा (वर्षा सिंचित और सिंचित)।
- पोटेशियम: 20 किग्रा (सिंचित)।
- जिंक और आयरन सल्फेट: 8 किग्रा (सिंचित)।

4. कीट एवं रोग प्रबंधन:

दीमक: ये जड़ों और तने के जमीनी स्तर के हिस्से को खाते हैं, जिससे पौधा सूख जाता है। दीमक के टीलों को नष्ट करके, फसल की सिंचाई करके, अंतर-खेती का अभ्यास करके और क्लोरपाइरीफॉस 20 ई.सी. का उपयोग करके इसे नियंत्रित किया जा सकता है।

तना छेदक: लार्वा तने पर फ्रीड करता है, जिससे केंद्रीय शूट सूख जाता है। इसे 1.7 मिली डाइमेथोएट 30 ईसी का उपयोग करके नियंत्रित किया जा सकता है।

रस्ट (गेरुई) रोग: पत्तियों और तने पर लाल या भूरे रंग के धब्बे दिखाई देते हैं। इसे रोकने के लिए, रोग प्रतिरोधी किस्मों का उपयोग करने और 1 मिली प्रोपिकोनाज़ोल 25 ई.सी. का छिड़काव करने की सलाह दी जाती है।

पत्ती धब्बा रोग: पत्तियों पर हल्के काले धब्बे दिखाई देते हैं, जिसके बाद पत्तियां सूख जाती हैं। इसे 2 ग्राम मैनकोज़ेब 75 डब्ल्यू.पी. का उपयोग करके नियंत्रित किया जा सकता है।

जड़ सड़न रोग: संक्रमित पौधे पीले होकर सूख जाते हैं। ट्राइकोडर्मा जैव-कवकनाशी से बीज उपचार द्वारा रोग को नियंत्रित किया जा सकता है।

स्मट (कंडूआ) रोग: बालियों में दानों की जगह एक काला पाउडर (स्मट) ले लेता है। इसे रोकने के लिए, कार्बेन्डाजिम 50 डब्ल्यू.पी. से बीज उपचार किया जाना चाहिए।

5. जल प्रबंधन:

रेतीली दोमट मिट्टी के लिए 8-10 दिनों में एक बार और काली मिट्टी के लिए 15 दिनों में एक बार पानी देना चाहिए। क्राउन रूट बनने की अवस्था, फूल आने और दाना भरने की अवस्था में पानी देना आवश्यक है।

6. उपज:

- 5-6 क्विंटल/एकड़ (वर्षा आधारित)
- 16-18 क्विंटल/एकड़ (सिंचित)

स्रोत: कृषि विध्विद्यालय, धारवाड़।

अधिक जानकारी के लिए संपर्क करें:

- क्षेत्रीय प्रबंधक, राष्ट्रीय बीज निगम लिमिटेड, बेंगलुरु
- प्रक्षेत्र प्रबंधक, राष्ट्रीय बीज निगम लिमिटेड, रायचूर, बेल्तारी, धारवाड़, हावेरी, दावणगेरे, मैसूर, हसन चिकबल्लापुर।